

భారతదేశంలో AI-ఆధారిత ఆర్థిక చేరిక (AI-POWERED FINANCIAL INCLUSION)

భారతదేశం తన డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ (DPI) మరియు ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) కలయికతో ఆర్థిక సేవలను విప్లవాత్మకంగా మారుస్తోంది. దీని ప్రధాన ఉద్దేశం చివరి మైలు వరకు (Last-mile) ఆర్థిక సేవలను అందించడం.

1. పునాది వ్యవస్థలు (FOUNDATIONAL SYSTEMS)

- **JAM ట్రినిటీ:** జనధన్ (భాతా), ఆధార్ (గుర్తింపు), మొబైల్ (కనెక్టివిటీ) ల కలయిక.
- **గణాంకాలు:** మార్చి 2026 నాటికి 144 కోట్ల ఆధార్ సంబంధం, 58.16 కోట్ల జనధన్ ఖాతాలు ఉన్నాయి.
- **UPI (యూనిఫైడ్ పేమెంట్స్ ఇంటర్ ఫేస్):** తక్షణ నగదు బదిలీకి ఉపయోగపడే రియల్ టైమ్ పేమెంట్ సిస్టమ్. రిటైల్ చెల్లింపుల్లో దీని వాటా సుమారు 81%.
- **DBT (డైరెక్ట్ బెనిఫిట్ ట్రాన్స్ ఫర్):** ప్రభుత్వ రాయితీలు నేరుగా లబ్ధిదారుల ఖాతాల్లోకి జమ చేయడం ద్వారా మధ్యవర్తుల ప్రమేయాన్ని, అవినీతిని అరికట్టవచ్చు.

2. AI మరియు పాలసీ కార్యక్రమాలు (KEY POLICY INITIATIVES)

- **భాషిణి (BHASHINI):**
 - **లక్ష్యం:** దేశంలోని 22 పెడ్యూల్డ్ భాషల్లో బ్యాంకింగ్ సేవలను అందించడం.
 - **Banking BHASHINI:** బ్యాంకింగ్ పదజాలం మరియు నిబంధనల కోసం RBI మరియు డిజిటల్ ఇండియా భాషిణి డివిజన్ సంయుక్తంగా రూపొందిస్తున్న డిజిటల్-స్పెసిఫిక్ మోడల్.
- **RBI రెగ్యులేటరీ శాండ్ బాక్స్ (RS):** కొత్త ఫిన్ టెక్ ఉత్పత్తులను వాస్తవ ప్రపంచంలో అమలు చేయడానికి ముందు నియంత్రిత వాతావరణంలో పరీక్షించే విధానం.
- **MuleHunter.AI:** సైబర్ నేరాల కోసం ఉపయోగించే "మ్యూల్" (Mule) బ్యాంక్ ఖాతాలను గుర్తించడానికి RBI హబ్ ప్రవేశపెట్టిన AI సాధనం.
- **డిజిటల్ శ్రమ సేతు (Digital ShramSetu):** అసంఘటిత రంగ కార్మికులకు AI ద్వారా నైపుణ్య ధృవీకరణ మరియు సామాజిక రక్షణ కల్పించే లక్ష్యం.

3. క్రెడిట్ యాక్సెస్ మరియు అకౌంట్ అగ్రిగేటర్ (CREDIT & AA FRAMEWORK)

- **యూనిఫైడ్ లెండింగ్ ఇంటర్ ఫేస్ (ULI):**
 - సాంప్రదాయ క్రెడిట్ స్కోర్ (CIBIL) లేని వారికి, వారి డిజిటల్ లావాదేవీల (GST, సాటిలైట్ డేటా, భూమి రికార్డులు) ఆధారంగా రుణాలు అందించే వేదిక.
- **అకౌంట్ అగ్రిగేటర్ (AA) ఫ్రేమ్ వర్క్:**
 - వినియోగదారుని అనుమతితో (Consent-based) ఆర్థిక డేటాను ఒక సంస్థ నుండి మరొక సంస్థకు సురక్షితంగా పంపించే విధానం. ఇది రుణ మంజూరు ప్రక్రియలో డాక్యుమెంటేషన్ ను తగ్గిస్తుంది.

ముఖ్యమైన తెలివితేటలు (EXAM KEYWORDS)

పదం	అర్థం/వివరణ
DPI	డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ (ఉదా: ఆధార్, UPI).
API	అప్లికేషన్ ప్రోగ్రామింగ్ ఇంటర్ఫేస్ - సాఫ్ట్వేర్ల మధ్య సమాచార మార్పిడికి నియమావళి.
CIBIL	రుణ గ్రహీత యొక్క గత చెల్లింపుల ప్రవర్తనను సూచించే 3 అంకెల స్కోరు.
Viksit Bharat 2047	2047 నాటికి భారతదేశాన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మార్చాలనే లక్ష్యం.

ముగింపు:

AI సాంకేతికత ద్వారా భారతదేశం కేవలం బ్యాంకింగ్ వ్యాప్తిని మాత్రమే కాకుండా, అసంఘటిత రంగానికి మరియు MSMEలకు సరసమైన ధరకే రుణాలను (Credit Penetration) అందించడం ద్వారా ఆర్థిక సాధికారతను సాధిస్తోంది.

భారతదేశం - శ్రీలంక: మహిళా నాయకత్వ అభివృద్ధి (WOMEN-LED DEVELOPMENT)

కేంద్ర మహిళా మరియు శిశు అభివృద్ధి శాఖ మంత్రి **శ్రీమతి అన్నపూర్ణా దేవి**, శ్రీలంక మహిళా మరియు శిశు వ్యవహారాల మంత్రి **హెచ్.ఇ. శ్రీమతి సరోజ సావిత్రి పాల్రాజ్** మరియు శ్రీలంక మహిళా పార్లమెంటేరియన్ల బృందంతో సమావేశమయ్యారు. ఈ సమావేశం న్యూఢిల్లీలో జరిగింది.

1. ప్రధాన చర్చాంశాలు (KEY DISCUSSION POINTS)

- **సహకారం:** మహిళా నేతృత్వంలోని అభివృద్ధి, లింగ సమానత్వం, మాతా మరియు శిశు సంక్షేమం వంటి అంశాలపై ద్వైపాక్షిక సహకారం.
- **కేర్ ఎకనమీ (Care Economy):** కేర్ ఎకనమీ కార్యక్రమాల్లో ఉత్తమ పద్ధతులను పరస్పరం పంచుకోవడం.
- **పాలనలో నాయకత్వం:** ప్రభుత్వ పాలనలో మహిళల భాగస్వామ్యం మరియు నాయకత్వాన్ని పెంపొందించడం.

2. భారతదేశం యొక్క కీలక పథకాలు (KEY INDIAN INITIATIVES DISCUSSED)

ఈ సమావేశంలో శ్రీలంక బృందానికి భారతదేశం అమలు చేస్తున్న ప్రధాన మిషన్ల గురించి వివరించారు:

- **మిషన్ శక్తి (Mission Shakti):** మహిళల భద్రత, రక్షణ మరియు సాధికారత కోసం ఉద్దేశించిన ఏకీకృత కార్యక్రమం.
- **మిషన్ వాతసల్య (Mission Vatsalya):** పిల్లల సంరక్షణ మరియు రక్షణ సేవల కోసం చేపట్టిన పథకం.
- **మిషన్ సక్షం అంగన్ వాడీ & పోషన్ 2.0 (Mission Saksham Anganwadi & Poshan 2.0):** గర్భిణీలు, బాలింతలు మరియు పిల్లల్లో పోషకాహార లోపాన్ని నివారించడానికి ఉద్దేశించినది.
- **డిజిటల్ గవర్నెన్స్:** మహిళల భద్రత మరియు సేవల డెలివరీలో సాంకేతికతను (Digital Tools) ఉపయోగించే విధానాలను వివరించారు.

3. ముఖ్యంశాలు (STRATEGIC SIGNIFICANCE)

- **మహిళా నేతృత్వ అభివృద్ధి (Women-led Development):** కేవలం మహిళా అభివృద్ధి మాత్రమే కాకుండా, దేశాభివృద్ధిలో మహిళలను సమాన భాగస్వాములుగా మార్చే 'Women-led Development' విధానాన్ని భారత్ శ్రీలంకకు వివరించింది.
- **నాల్గో పేరింగ్:** భారత ప్రభుత్వ సంక్షేమ నమూనాల నుండి నేర్చుకోవడానికి శ్రీలంక ఆసక్తి వ్యక్తం చేసింది. ఇది 'నైబర్ హుడ్ ఫస్ట్' (Neighborhood First) పాలసీని మరింత బలోపేతం చేస్తుంది.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యమైన పదజాలం (KEY TERMINOLOGY)

పదం	వివరణ
Care Economy	పిల్లల సంరక్షణ, వృద్ధుల సంరక్షణ వంటి చెల్లింపుతో కూడిన లేదా ఉచిత సేవల ఆర్థిక వ్యవస్థ.
Gender Equality	లింగ వివక్ష లేకుండా పురుషులు, మహిళలకు సమాన అవకాశాలు కల్పించడం.
Bilateral Cooperation	రెండు దేశాల మధ్య పరస్పర ప్రయోజనాల కోసం కుదుర్చుకునే సహకారం.
Mission Shakti	దీనిలో రెండు భాగాలు ఉన్నాయి: 1. సంబల్ (భద్రత కోసం), 2. సామర్థ్య (సాధికారత కోసం).

ముగింపు:

భారతదేశం అనుసరిస్తున్న సంపూర్ణ మరియు సమగ్రమైన మహిళా సంక్షేమ నమూనాను శీలంక ప్రశంసించింది. ఈ పర్యటన ద్వారా రెండు దేశాల మధ్య సామాజిక అభివృద్ధి మరియు సమగ్ర వృద్ధి కోసం సంస్థాగత సహకారం మరింత బలపడింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో సవరించిన భారత్ నెట్ ప్రోగ్రామ్ (AMENDED BHARATNET PROGRAMME - ABP)

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో డిజిటల్ మాలిక సదుపాయాలను బలోపేతం చేయడానికి మరియు బ్రాడ్ బ్యాండ్ కనెక్టివిటీని వేగవంతం చేయడానికి కేంద్ర సమాచార మంత్రిత్వ శాఖ కీలక ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకుంది.

1. ఒప్పంద వివరాలు (AGREEMENT OVERVIEW)

- **భాగస్వామ్య సంస్థలు:** డిజిటల్ భారత్ నిధి (DBN - టెలికమ్యూనికేషన్స్ శాఖ), ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, APBIL (ఆంధ్రప్రదేశ్ భారత్ నెట్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ లిమిటెడ్), BSNL మరియు APSFL (ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ఫైబర్ నెట్ లిమిటెడ్).
- **అమలు విధానం:** ఇది **స్టేట్-లెడ్ మోడల్ (రాష్ట్రం నేతృత్వంలోని నమూనా)** ద్వారా అమలు చేయబడుతుంది.
- **ఆర్థిక సహాయం:** ఈ ప్రాజెక్ట్ కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం **₹2,432 కోట్ల** ఆర్థిక సహాయాన్ని ఆమోదించింది.

2. ప్రాజెక్ట్ లక్ష్యాలు మరియు పరిధి (SCOPE OF ABP IN AP)

- **గ్రామ పంచాయతీల కవరేజీ:** మొత్తం 13,426 గ్రామ పంచాయతీలను ఈ ప్రోగ్రామ్ పరిధిలోకి తెస్తారు.
 - **ఫేజ్-1 అప్ గ్రేడ్ షన్:** 1,692 పంచాయతీలను 'లీనియర్' నుండి 'రింగ్ టోపాలజీ'కి మారుస్తారు (నెట్ వర్క్ అంతరాయం కలగకుండా ఉండటానికి).
 - **ఫేజ్-2 కవరేజీ:** 11,254 గ్రామ పంచాయతీలు.
 - **నూతన పంచాయతీలు:** కొత్తగా ఏర్పడిన 480 గ్రామ పంచాయతీల చేర్పు.
- **డిమాండ్ ఆధారిత కనెక్టివిటీ:** అదనంగా 3,942 గ్రామాలకు డిమాండ్ పై ఇంటర్నెట్ సౌకర్యం కల్పిస్తారు.
- **గృహ కనెక్షన్లు:** దీని ద్వారా 5 లక్షలకు పైగా గ్రామీణ గృహాలకు ఫైబర్ కనెక్షన్లు అందనున్నాయి.

3. డిజిటల్ భారత్ నిధి (DIGITAL BHARAT NIDHI - DBN)

- **నేపథ్యం:** గతంలో దీనిని **యూనివర్సల్ సర్వీస్ ఆబ్లిగేషన్ ఫండ్ (USOF)** అని పిలిచేవారు.
- **చట్టపరమైన మార్పు:** 'టెలికమ్యూనికేషన్స్ చట్టం, 2023' ప్రకారం, USOF పేరును డిజిటల్ భారత్ నిధి (DBN)గా మార్చారు.
- **విధులు:** గ్రామీణ, మారుమూల మరియు వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో టెలికమ్యూనికేషన్ సేవల విస్తరణను ఇది ప్రోత్సహిస్తుంది.
- **ప్రధాన ప్రాజెక్టులు:** భారత్ నెట్, 4G సాచురేషన్ ప్రాజెక్ట్, ఆస్పిరేషన్ ల్ జిల్లాల్లో మొబైల్ సేవలు.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యమైన అంశాలు (KEY EXAM POINTS)

అంశం	వివరణ
Ring Topology	నెట్‌వర్క్ విశ్వసనీయతను పెంచడానికి వాడే విధానం. ఒక చోట వైర్ కట్ అయినా మరో వైపు నుండి ఇంటర్నెట్ అందుతుంది.
APSFL	ఆంధ్రప్రదేశ్ స్టేట్ ఫైబర్ నెట్ లిమిటెడ్ - రాష్ట్రంలో ఫైబర్ గ్రిడ్ నిర్వహణ సంస్థ.
Target Services	ఇ-గవర్నెన్స్, టెలిమెడిసిన్, ఆన్‌లైన్ విద్య, మరియు డిజిటల్ చెల్లింపులు.
Union Cabinet Approval	సవరించిన భారత్ నెట్ ప్రోగ్రామ్ (ABP)కి 2023 ఆగస్టు 4న కేంద్ర మంత్రివర్గం ఆమోదం తెలిపింది.

ముగింపు:

ఈ ఒప్పందం ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో "డిజిటల్ సాధికారత కలిగిన సమాజం" మరియు "నాలెడ్జ్ ఎకానమీ" విజన్‌ను సాకారం చేయడమే కాకుండా, మారుమూల ప్రాంతాలకు కూడా ప్రభుత్వ సేవలను వేగంగా అందించడానికి వీలు కలుగుతుంది.

కలాం & కవచ్ 3.0 (KALAM & KAVACH 3.0)

భారత రక్షణ రంగ పరివర్తన, స్వదేశీ పరిజ్ఞానం మరియు భవిష్యత్తు యుద్ధతంత్ర సన్నాహాలపై చర్చించడానికి 'కలాం & కవచ్' మూడవ ఎడిషన్ న్యూఢిల్లీలో ప్రారంభం కానుంది.

1. కార్యక్రమ వివరాలు (EVENT OVERVIEW)

- **ప్రారంభం:** రక్షణ శాఖ సహాయ మంత్రి (Raksha Rajya Mantri) **శ్రీ సంజయ్ శేఖర్** 2026 మే 14న దీనిని ప్రారంభిస్తారు.
- **వేదిక:** మానెజ్మెంట్ సెంటర్, న్యూఢిల్లీ.
- **ప్రధాన ఇతివృత్తం (Theme):** 'Taking JAI Forward With I²'
 - **JAI:** Jointness (ఉమ్మడి తత్వం), Aatmanirbharta (ఆత్మనిర్భరత), Innovation (ఆవిష్కరణ).
 - **I²:** Indigenisation (స్వదేశీకరణ) మరియు International Collaboration (అంతర్జాతీయ సహకారం).

2. ప్రధాన లక్ష్యాలు (KEY OBJECTIVES)

- **రక్షణ పరివర్తన:** మారుతున్న యుద్ధ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా భారత రక్షణ దళాల సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం.
- **త్రివిధ దళాల సమగ్రత (Tri-service Integration):** ఆర్మీ, నేవీ, ఎయిర్ ఫోర్స్ మధ్య సమన్వయాన్ని మెరుగుపరచడం.
- **ఆత్మనిర్భర్ భారత్:** రక్షణ రంగంలో దిగుమతులను తగ్గించి, స్వదేశీ తయారీని (MSMEs & Startups ద్వారా) ప్రోత్సహించడం.
- **వికసిత్ భారత్ @ 2047:** 2047 నాటికి భారతదేశాన్ని అభివృద్ధి చెందిన దేశంగా మార్చడంలో రక్షణ రంగం పాత్రను బలోపేతం చేయడం.

3. చర్చించబోయే కీలక సాంకేతికతలు (KEY TECHNOLOGIES)

పరీక్షల దృష్ట్యా ఈ క్రింది ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానాలపై దృష్టి సారించడం జరిగింది:

- **AI-Enabled Warfare:** కృత్రిమ మేధతో కూడిన యుద్ధతంత్రం.
- **Hypersonic Technologies:** ధ్వని కంటే ఐదు రెట్లు వేగంతో ప్రయాణించే హైపర్ సోనిక్ క్షిపణి పరిజ్ఞానం.
- **C4ISR Capabilities:** Command, Control, Communications, Computers, Intelligence, Surveillance, and Reconnaissance.
- **Quantum Technology:** క్వాంటం ఆధారిత కమ్యూనికేషన్ వ్యవస్థలు.
- **iDEX:** రక్షణ రంగంలో అవిష్కరణలను ప్రోత్సహించే 'ఇన్నోవేషన్స్ ఫర్ డిఫెన్స్ ఎక్స్‌లెన్స్' (iDEX) ఎకోసిస్టం.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యమైన అంశాలు (KEY EXAM POINTS)

అంశం	వివరణ
నిర్వహణ భాగస్వాములు	రక్షణ మంత్రిత్వ శాఖ, HQ IDS, DRDO మరియు నేషనల్ సెక్యూరిటీ అడ్వైజరీ బోర్డు.
ముఖ్య అతిథులు	చీఫ్ ఆఫ్ డిఫెన్స్ స్టాఫ్ (CDS) జనరల్ అనిల్ చౌహాన్, నావికాదళాధిపతి అడ్మిరల్ దినేష్ కె త్రిపాఠి.
Strategic Focus	అటానమస్ సిస్టమ్స్ (స్వయంప్రతిపత్తి కలిగిన ఆయుధాలు), స్పేస్ డ్రైట్స్ (అంతరిక్ష ముప్పులు).

అంశం	వివరణ
Co-development Models	ఇతర దేశాలతో కలిసి రక్షణ పరికరాల ఉమ్మడి అభివృద్ధి మరియు సాంకేతిక బదిలీ (Technology Transfer).

ముగింపు:

'కలాం & కవచ్ 3.0' అనేది కేవలం ఒక సదస్సు మాత్రమే కాదు, ఇది భారతదేశం రక్షణ రంగంలో 'వినియోగదారు దేశం' నుండి 'ఉత్పత్తి మరియు ఎగుమతి చేసే దేశం'గా ఎదగడానికి వేస్తున్న ఒక వ్యూహాత్మక అడుగు.

ఏరోస్పేస్ పవర్ సెమినార్ - నాగపూర్ (CAPSS-HQ MAINTENANCE COMMAND)

భారత వైమానిక దళం (IAF) యొక్క మెయింటెనెన్స్ కమాండ్ మరియు సెంటర్ ఫర్ ఎయిర్ పవర్ అండ్ స్ట్రాటజిక్ స్టడీస్ (CAPSS) సంయుక్తంగా నాగపూర్లో ఒక రోజు ఏరోస్పేస్ పవర్ సెమినార్ను నిర్వహించాయి.

1. కార్యక్రమ వివరాలు (EVENT OVERVIEW)

- నిర్వహణ:** IAF హెడ్ క్వార్టర్స్ మెయింటెనెన్స్ కమాండ్ మరియు CAPSS (స్వయంప్రతిపత్తి కలిగిన డిఫెన్స్ థింక్ ట్యాంక్).
- వేదిక:** నాగపూర్ (మే 11, 2026).
- ప్రధాన ఇతివృత్తం (Theme):** "Efficient Maintenance and Atmanirbharta Enablers of Airpower" (సమర్థవంతమైన నిర్వహణ మరియు ఆత్మనిర్భరత - వాయు శక్తికి చోదక శక్తులు).
- ముఖ్య అతిథి:** ఎయిర్ మార్షల్ యల్లా ఉమేష్ (AOC-in-C, Maintenance Command).

2. ప్రధాన చర్చాంశాలు (KEY DISCUSSION POINTS)

- నిర్వహణ సామర్థ్యం (Maintenance Efficiency):** యుద్ధ విమానాలు మరియు ఇతర ఏరోస్పేస్ వ్యవస్థల నిర్వహణలో అత్యధునిక పద్ధతులను అవలంబించడం ద్వారా 'ఆపరేషనల్ రెడీనెస్' (సిద్ధంగా ఉండటం) పెంపొందించడం.
- ఆత్మనిర్భరత (Self-Reliance):** ఏరోస్పేస్ వ్యవస్థల కోసం ఇతర దేశాలపై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడం మరియు స్వదేశీ సాంకేతికతను అభివృద్ధి చేయడం.
- నేషనల్ సెక్యూరిటీ:** బలమైన నిర్వహణ ప్రేమ్వర్క్ జాతీయ భద్రతను ఎలా బలోపేతం చేస్తుందనే దానిపై విశ్లేషణ.
- ఔక్నాలజీ మరియు పాలసీ:** రక్షణ రంగ ఉత్పత్తిలో స్వయం సమృద్ధి సాధించడానికి అవసరమైన పాలసీ ప్రేమ్వర్క్ మరియు సాంకేతిక అవిష్కరణలపై చర్చలు.

3. CAPSS గురించి (ABOUT CAPSS)

- **వివరణ:** సెంటర్ ఫర్ ఎయిర్పవర్ అండ్ ప్రొటెజ్ట్ స్టడీస్ (CAPSS) అనేది వైమానిక శక్తి మరియు వ్యూహాత్మక అంశాలపై పరిశోధన చేసే ఒక స్వయంప్రతిపత్తి కలిగిన రక్షణ థింక్ ట్యాంక్.
- **పాత్ర:** ఇది సాయుధ దళాలు మరియు వ్యూహాత్మక ఆలోచనాపరుల మధ్య వారధిలా పనిచేస్తూ రక్షణ విధానాల రూపకల్పనలో సహాయపడుతుంది.

పరీక్షల కోసం ముఖ్యమైన అంశాలు (KEY EXAM POINTS)

అంశం	వివరణ
మెయింసెనెన్స్ కమాండ్ ప్రధాన కార్యాలయం	నాగపూర్ (మహారాష్ట్ర).
లక్ష్యం	ఏరోస్పేస్ నిర్వహణలో వినూత్న పద్ధతులను అవలంబించడం మరియు స్వదేశీ సామర్థ్యాలను బలోపేతం చేయడం.
థింక్ ట్యాంక్ పాత్ర	సైన్యం మరియు మేధావుల మధ్య సమన్వయం (Synergy) పెంచడం.
వ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యత	రక్షణ సరఫరా గొలుసులో (Supply Chain) అంతరాయాలు కలగకుండా స్వదేశీ వనరులను వాడుకోవడం.

ముగింపు:

ఈ సెమినార్ భారతదేశం యొక్క వాయు శక్తిని కేవలం ఆయుధాల ద్వారానే కాకుండా, వాటిని సమర్థవంతంగా నిర్వహించే స్వదేశీ వ్యవస్థల ద్వారా ఎలా బలోపేతం చేయవచ్చో స్పష్టం చేసింది. ఇది 'ఆత్మనిర్భర్ భారత్' విజన్ కు అనుగుణంగా రక్షణ రంగంలో పరివర్తనాత్మక మార్పులకు వేదికగా నిలిచింది.

భారతదేశపు మొట్టమొదటి మెగా గ్రీన్ ఫీల్డ్ పిప్ యార్డ్ - తూత్తుకుడి

భారతదేశపు మొట్టమొదటి మెగా గ్రీన్ ఫీల్డ్ పిప్ యార్డ్ ను తమిళనాడులోని **తూత్తుకుడి (Thoothukudi)** లో నిర్మించడానికి ఒక చారిత్రాత్మక త్రైపాక్షిక అవగాహన ఒప్పందం (MoU) కుదిరింది.

1. ఒప్పందంలోని భాగస్వాములు (TRIPARTITE PARTNERS)

1. **HD KSOE (HD Korea Shipbuilding & Offshore Engineering):** దక్షిణ కొరియాకు చెందిన ప్రపంచ స్థాయి షిప్ బిల్డింగ్ సంస్థ.
2. **NSHIP-TN (National Shipbuilding & Heavy Industries Park, Tamil Nadu Ltd):** ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వపు 'V.O. చిదంబరనార్ పోర్ట్ అథారిటీ' మరియు తమిళనాడు ప్రభుత్వపు 'SIPCOT' సంయుక్త భాగస్వామ్యం.
3. **SMFCL (Sagarmala Finance Corporation Limited):** కేంద్ర ఓడరేవులు, షిప్పింగ్ మరియు జలమార్గాల మంత్రిత్వ శాఖ పరిధిలోని సంస్థ.

2. ప్రాజెక్ట్ యొక్క ముఖ్యాంశాలు (KEY HIGHLIGHTS)

- **సామర్థ్యం:** సంవత్సరానికి 2.5 మిలియన్ గ్రాస్ టన్నేజ్ (Gross Tonnage - GT).
- **ఉపాధి:** సుమారు 15,000 ప్రత్యక్ష ఉద్యోగాల కల్పన.
- **VOYAGES ఫ్రేమ్వర్క్:** ఈ ఒప్పందం భారత్-దక్షిణ కొరియా మధ్య కుదిరిన 'VOYAGES' (Shared Vision for Operation of Yard Assisted Growth with Efficiency and Scale) ఫ్రేమ్వర్క్ కింద జరిగింది.
- **షిప్ బిల్డింగ్ క్లస్టర్:** తూర్పుకుడిలో అభివృద్ధి చేయబోయే షిప్ బిల్డింగ్ క్లస్టర్ కు ఇది ప్రధాన కేంద్రంగా (Anchor facility) పనిచేస్తుంది.

3. వ్యూహాత్మక ప్రాముఖ్యత (STRATEGIC IMPORTANCE)

- **Maritime Amrit Kaal Vision 2047:** 2047 నాటికి ప్రపంచంలోని టాప్ 5 షిప్ బిల్డింగ్ దేశాలలో ఒకటిగా నిలవాలన్న లక్ష్యాన్ని చేరుకోవడంలో ఇది కీలక పాత్ర పోషిస్తుంది.
- **సైక్లాజీ బదిలీ:** దక్షిణ కొరియా నుండి అత్యాధునిక తయారీ, డిజిటల్ షిప్ బిల్డింగ్ మరియు గ్రీన్ షిప్పింగ్ సైక్లాజీలను భారత్ పొందుతుంది.
- **గ్రీన్ షిప్పింగ్:** పర్యావరణ అనుకూలమైన (Eco-friendly) నౌకల నిర్మాణానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తారు.

4. రక్షణ మరియు వాణిజ్య రంగం (INDUSTRY CONTEXT)

- **పాలసీ ప్యాకేజీ:** 2025లో భారత ప్రభుత్వం షిప్ బిల్డింగ్ రంగం కోసం ₹70,000 కోట్ల సమగ్ర పాలసీ ప్యాకేజీని ప్రకటించింది.
- **అంతర్జాతీయ ఆర్డర్లు:** ఇప్పటికే కొచ్చిన్ షిప్ యార్డ్ (CSL) మరియు పిపావావ్ షిప్ యార్డ్ (Swan Energy) అంతర్జాతీయ ఆర్డర్లను (Norway, UK, France) పొందడం ద్వారా భారత్ గ్లోబల్ షిప్ బిల్డింగ్ హబ్ గా ఎదుగుతోంది.

పోటీ పరీక్షల కోసం క్వీక్ పాయింట్స్ (EXAM CAPSULES)

అంశం	వివరాలు
ప్రాజెక్ట్ పేరు	ఇండియాస్ ఫస్ట్ మెగా గ్రీన్ ఫీల్డ్ షిప్ యార్డ్

అంశం	వివరాలు
ప్రదేశం	తూత్తుకుడి (తమిళనాడు)
అంతర్జాతీయ భాగస్వామి	దక్షిణ కొరియా (HD KSOE)
విజన్ 2047 లక్ష్యం	ఎటా 4.5 మిలియన్ GT షిప్ బిల్డింగ్ ఉత్పత్తి
నోడల్ మినిస్ట్రీ	ఓడరేవులు, షిప్పింగ్ మరియు జలమార్గాల మంత్రిత్వ శాఖ (Minister: శర్పానంద సోనోవాల్)

ముగింపు: ఈ ప్రాజెక్ట్ కేవలం నౌకల నిర్మాణమే కాకుండా, తమిళనాడులో ఒక సమగ్ర సముద్ర పారిశ్రామిక పర్యావరణ వ్యవస్థను (Maritime Industrial Ecosystem) అభివృద్ధి చేయడానికి దోహదపడుతుంది.